

Jerzy Sikorski

Konferencja naukowa Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, poświęcona problematyce rewizjonizmu zachodniemieckiego

Komunikaty Mazursko-Warmińskie nr 1, 158-159

1961

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tej K. I. Gałczyński mieszkał kilkakrotnie i tu napisał „Kronikę olsztyńską”, „Wita Stwosza” oraz „Niobe”. Członkowie Sekcji Regionalnej Komitetu Porozumiewawczego Pisarzy Ziem Zachodnich udali się natomiast do Ełku na posiedzenie Sekcji oraz na wieczory autorskie.

JERZY SIKORSKI

KONFERENCJA NAUKOWA TOWARZYSTWA WIEDZY POWSZECHNEJ
POŚWIĘCONA PROBLEMATYCE
REWIZJONIZMU ZACHODNIONIEMIECKIEGO

W dniach 10 — 11 grudnia ub. r. Zarząd Wojewódzki Towarzystwa Wiedzy Powszechnej zorganizował w Olsztynie konferencję naukową, której tematem były zagadnienia genezy, rozwoju i działania współczesnego rewizjonizmu zachodnioniemieckiego.

W konferencji, oprócz prelegentów i działaczy oświatowych TWP z terenu całego województwa, wzięli udział członkowie PTH, TRZZ, TPPER, nauczyciele, aktywi partyjni i społeczni Olsztyna oraz wiele osób zainteresowanych.

W ciągu dwu dni obrad, którym przewodniczyli kolejno: sekretarz KM PZPR w Olsztynie, a zarazem przewodniczący Sekcji Zagadnień Międzynarodowych TWP, Jan B a t u r o, oraz prezes ZW TWP, mgr Antoni J a n k o w s k i, wygłoszone zostały następujące referaty:

1. „Geneza rewizjonizmu zachodnioniemieckiego” — dr Marian W o j c i e c h o w s k i z Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu.

2. „Węzłowe zagadnienia współczesnego rewizjonizmu zachodnioniemieckiego” — redaktor Zachodniej Agencji Prasowej, Roman N u r o w s k i.

Ponadto w zakończeniu obrad mgr A. Jankowski omówił metodykę wygłaszania odczytów na temat rewizjonizmu w odniesieniu do potrzeb i specyfiki demograficznej naszego terenu.

Dla uczestników konferencji wyświetlono również film dokumentalny pt. „Proces w Norymberdze”.

Oto krótka charakterystyka referatów i dyskusji:

Pierwszy referent zdefiniował pojęcie rewizjonizmu niemieckiego sensu *largo* i sensu *stricto*, wskazując, iż realizacja hegemonalnych dążeń imperializmu niemieckiego musiała prowadzić do utraty niepodległości przez Polskę. Realizacja bowiem programu rewizjonistycznego sensu *largo* uzależniona była od uprzedniej realizacji założeń rewizjonistycznych sensu *stricto* — uzyskanie hegemonii politycznej w Europie zależne od zlikwidowania skutków terytorialnych ustaleń traktatu wersalskiego.

Dr Wojciechowski wiele miejsca poświęcił również omówieniu rozwoju ideologii nacjonalistycznej w Niemczech, poczynszy od drugiej połowy XIX w., gdyż w tym właśnie okresie i z tego tła wyrastają korzenie dzisiejszego rewizjonizmu.

Referent, omawiając programy rewizjonistyczne okresów poprzedzających obie wojny światowe oraz odrodzenie się imperializmu niemieckiego po II wojnie światowej, zwrócił uwagę, iż rewizjonizm zachodnioniemiecki, jako wyraz poglądów *prawicy* społecznej Niemiec Zachodnich, stoi w jednym ciągu genetycznym z poglądami tejże *prawicy* Niemiec wilhelmowskich i Niemiec międzywojennych. Natomiast sytuacja polityczna Polski po r. 1945 stwarza nieporównanie większą gwarancję bezpieczeństwa naszych granic, niż to było w ciągu całego okresu międzywojennego.

Drugi referent, red. Nurowski, zobrazował przesłanki odradzania się rewizjonizmu w Niemczech po r. 1945. Stwierdził, iż rewizjonizm zachodnioniemiecki nie jest zjawiskiem samym w sobie, lecz wypadkową działania imperialistycznych stosunków, jakie istnieją obecnie w NRF. Jeżeli dzisiaj jest ona gospodarczo samodzielna, to jej samodzielność w dziedzinie militarnej jest kwestią jutra.

W dalszych punktach referatu omówione zostały główne kierunki działania imperializmu zachodnioniemieckiego, organizacja i metody działania ugrupowań rewizjonistycznych oraz zasadnicze grupy ich argumentacji (tj. działalność rządu, organizacji przesiedleńczych oraz organizacji o charakterze jawnie neo-hitlerowskim). Mówca poruszył zagadnienie tzw. „Ostforschung”, zaś w zakończeniu podkreślił istotę naszego stanowiska wobec roszczeń terytorialnych współczesnego rewizjonizmu zachodnioniemieckiego.

Podczas dyskusji, dotyczącej obu referatów, przewinęły się m.in. następujące problemy: Stosunek wzajemny pojęć „nacjonalizm a rewizjonizm” oraz „nacjonalizm a imperializm” (Taszkun i H. Skok), zagadnienie linii rozwojowej rewizjonizmu i sprawa ogniów pośrednich — od Stressemana do Adenauera (Skok, Lietz, Durak), stosunek państw NATO do rewizjonistycznych tendencji NRF oraz koncepcje zjednoczeniowe Niemiec (Janowski, Wojnowski). Podkreślono również istotę niebezpieczeństwa rewizjonizmu zachodnioniemieckiego, która polega przede wszystkim na zagrożeniu pokoju na świecie.